

Poutní kostel Svatého Jana Nepomuckého na Zelené hoře u města Žďár nad Sázavou patří mezi nejvýznamnější stavby barokní gotiky architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichela. Tento vrcholný Santiniho výtvar byl roku 1994 zařazen na Seznam světových kulturních a přírodních památek UNESCO.

Vstupní objekt stojí na nejzazším místě řešeného území, co nejdál směrem od poutního kostela. Tvarově objekt připomíná prostý obyčejný dům, ale tím, že je obložen pouze z jednoho materiálu, kamene, je v podstatě sochou. Objekt nemá skoro žádné architektonické detaily. Jeho jednoduchost a skromné rozměry umocňují vztah ke kostelu sv. Jana Nepomuckého. Redukce a minimalismus architektury je přímou reakcí na kulturní památku. Minimalizujeme objekt objemově, tak i zvoleným materiálem. Tímto přístupem zároveň posouváme objekt do abstrahované polohy. Toto počínání je důležité z důvodu, že byla pro návrh objektu zvolena jednoduchá forma navazující ve velké míře na své okolí. Tato lehká zvláštnost je tedy odůvodněná významností objektu. Střecha se vizuálně propojuje se zdmi a je tak lépe čitelný jednoduchý čistý tvary návrhu a inspirace archetypem se stává naléhavou a nepopíratelnou. Materiál kamene navíc požaduje určitý způsob navrhování. Kamenní nesluší velké horizontální otvory s překlady, konzoly, je těžký a domy z něj by jako těžké tektonické objekty měly i působit. Měly by být vrstlé do země.

Prostor uvnitř stavby přesně kopíruje její vnější kamenou a symbolickou podobu. Interiér je definován světelnou trhlinou se sochami Matyáše Bernarda Brauna. Forma stavby je jednoduchá, klidná. To se daří architektonickým jazykem, který na sebe nepoutá přehnanou pozornost a je uměřený svému významu.